

Отже, окремі форми НДРС можуть застосовуватись у навчально-виховному процесі у ВНЗ з метою зацікавлення студентів, наукового вирішення певних прикладних завдань, вироблення досвіду наукової роботи, участі у наукових зібраннях. Застосування одних форм НДРС можливе на перших курсах, з метою ознайомлення студентів з основами науково-дослідної роботи (предметні та проблемні гуртки), застосування інших форм можливе для студентів більш досвідчених (проблемні студентські лабораторії, участь в наукових і науково-практичних конференціях тощо).

Література

1. Алексеева О.И. Организация управления научными исследованиями в вузах / О.И. Алексеева, И.Е. Рисин, В.Н. Этингон. – Воронеж: Изд-во Воронеж. ун-та., 1981. – 87с.
2. Мараш Я.Н. Студенческий научно-исследовательский кружок. – Минск: Университет, 1989. – 133с.
3. Микитюк О.М. Становлення та розвиток науково-дослідної роботи у вищих педагогічних закладах України (історико-педагогічний аспект). – Харків: "ОВС", 2003. – 272с.
4. Основи наукових досліджень – Сайт Тернопільського державного педагогічного університету ім. В.Гнатюка – http://www.tspu.edu.ua/subjects/72/osnov_nauk_dos/1
5. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень: Навч. посібник для вищих пед. закладів освіти. – К.РННЦ "ДІНІТ", 2000. – 259 с.
6. Советы молодому ученому. Методическое пособие для студентов, аспирантов, младших научных сотрудников, и, может быть, не только для них. – Екатеринбург: Уральское отделение институт экологии растений и животных, 2004. – 62с.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ ПРИРОДНИЧО-ГЕОГРАФІЧНОГО ПРОФІЛЮ НАВЧАННЯ ЯК ЧИННИК ЗРОСТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Ковальова Л.П. (Вінниця)

Вже більше 10 років на природничо-географічному факультеті існують наукові гуртки, проблемні групи з поглибленим вивченням окремих предметів, для організації науково-дослідницьких робіт.

Педагогічний досвід свідчить, що навіть ті студенти, які за своїми особистими та когнітивними особливостями схильні до самостійних наукових досліджень з часом втрачають до них інтерес, якщо не отримують визнання, не відчувають підтримки, зацікавленості у своїй роботі з боку викладачів, студентів.

Більшість студентів потребують у процесі наукової дослідницької діяльності кваліфікованої допомоги, як наукової так і методичної. Саме ці функції виконує науковий гурток або проблемна група.

Науковий гурток, проблемна група – це об'єднання групи студентів зі спільними науковими інтересами під керівництвом викладача для проведення спільних занять переважно практичної спрямованості у сфері цих інтересів.

На факультеті створено і функціонує 6 наукових гуртків та 8 проблемних груп.

Науково-дослідницька робота студентів природничо-географічного факультету ВДПУ ім. М. Коцюбинського

№ п/п	Науковий гурток, проблемна група	профіль	Підрозділ факультету	Науковий керівник
1.	"Олімп"	Група з підго-	Всі кафедри факу-	проф.

		товки до II туру Всеукраїнської олімпіади	льтету	Денисик Г.І. доц. Панасенко Т.В. проф. Кур'ята В.Г. доц. Ковальчук О.В.
2.	“По країнах і континентах”	Гурток з фізичної географії	Кафедра фізичної географії	проф. Панасенко Б.Д.
3.	“Озон”	Науковий гурток з землезнавства	Кафедра фізичної географії	доц. Конєва С.І.
4.	“Етніка”	Проблемна група	Кафедра фізичної географії	доц. Воловик В.М.
5.	“Віч-на-віч”	Еколого-краєзнавча група	Кафедра фізичної географії	доц. Гудзевич А.В.
6.	“За чисте довкілля”	Дослідницька група	Кафедра фізичної географії	ст. вик. Яценчук Ю.В.
7.	“Суспільно географічні проблеми розвитку регіону”	Проблемна група	Кафедра економічної і соціальної географії	доц. Панасенко Т.В.
8.	“Проблеми викладання географії та економіки в загальноосвітній школі та шляхи їх вирішення”	Проблемна група	Кафедра економічної і соціальної географії	ст. вик. Ковальова Л.П.
9.	Біологічний гурток	Науковий гурток	Кафедра біології	ст. вик. Кириченко Т.В.
10.	“Зоосвіт”	Проблемна група	Кафедра біології	ст. вик. Кириченко Т.В.
11.	Фізіологічний гурток	Науковий гурток	Кафедра анатомії і фізіології	проф. Поплавська Л.І.
12.	“Фізхімік”	Проблемна група	Кафедра хімії	проф. Крикливий Д.І.
13.	“Квітникарство”	гурток	Кафедра хімії	доц. Дабіжук Т.М.
14.	“Агрохімік”	гурток	Кафедра хімії	ст. вик. Безсмертна В.І.

За своєю специфікою і напрямом роботи вони різні: експериментальні, натуралістично-описові, дослідницькі, інноваційно-дослідницькі, прикладні тощо.

Науково-практична діяльність студентів відбувається у позанавчальний час за заздалегідь визначеним планом дослідницької роботи.

До складу наукових гуртків входять студенти, які мають ґрунтові базові знання з основних навчальних дисциплін і бажання проводити експериментальні дослідження в певній галузі науки.

Студенти проблемних груп та гуртків залучаються до участі в проведенні I та II турів Всеукраїнської географічної олімпіади серед школярів, приймають участь у Всеукраїнських олімпіадах з предметів циклу, різних конкурсах, турнірах, наукових конференціях, проводять екологічні, краєзнавчі акції до яких залучається і учнівська молодь. У березні та квітні 2007 року

було проведено багато різноманітних заходів під девізом акції "Чисте місто починається з чистого двору".

Студенти прийняли участь у засіданні круглого столу "Відходи – наша спільна проблема, тому кожен зобов'язаний прийняти участь в її вирішенні". В дискусіях приймали участь гості і організатори акції: БОО Всеукраїнська екологічна ліга, Комунальне підприємство "Ековін", представники управління у справах сім'ї, молоді та спорту ОДА.

Студенти 4 курсу залучились до проекту "Приберемо планету". Під час педагогічної практики в школах Вінниці, Вінницької області були проведені конференції, дискусії, позакласні заходи, конкурси малюнків, плакатів та листівок, фотовиставки, прибирання сміття біля шкільного двору. Учні слідкували за санітарним станом території свого району (прибережні зони, зони зелених насаджень) і виявили 7 стихійних сміттєзвалищ, про що було повідомлено представникам екологічної ліги. Але робота на цьому не завершена – результатом роботи за проектом мають стати зміна у ціннісному ставленні до природи, зростання відповідальності за стан довкілля, формування активної екологічної позиції учасників проекту – школярів та студентів.

За результатами наукових досліджень щороку на факультеті проводиться звітна науково-практична конференція студентів та магістрів. На конференції студенти мають можливість представити результати своїх експериментальних досліджень, які охоплюють різні напрямки та розділи природничих дисциплін.

ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ УЧНІВ З ЕКОЛОГІЇ

Ковальчук О.В., Грустілін О.О. (Вінниця)

Наукова робота учнів, насамперед з екології, відіграє важливу роль у навчанні та вихованні школярів. Під час науково-дослідницької роботи з екології учні ознайомлюються з різноманітними об'єктами та явищами природи, пізнають закономірності розвитку органічного світу, особливості організації живих систем різних рівнів [1].

Це сприяє більш глибокому та міцному засвоєнню учнями навчального матеріалу, формуванню в них практичних умінь. Школярі також навчаються розпізнавати рослин, тварин, проводити спостереження за ними, визначати риси пристосованості в їх будові та поведінці до життя в тому чи іншому середовищі [2].

Виконання учнями науково-дослідницької роботи має важливе значення також для екологічного виховання учнів, сприяє формуванню екологічної культури учнівської молоді [3]. Під час спілкування з природою діти усвідомлюють зв'язки між різними організмами. У них розвивається пізнавальний інтерес, формується відповідальне ставлення до природи, розуміння необхідності її охорони.

З кожним роком посилюється вплив суспільства на навколишнє середовище. У зв'язку з цим виникає потреба у підвищенні екологічної грамотності. Тому саме вчителі хімії, біології, географії, фізики, математики мають прищеплювати молодому поколінню почуття відповідальності за майбутнє рідної землі, виховувати людину з планетарним мисленням, не байдужу до долі планети [3].

Засобами екологічної освіти вчителі намагаюся формувати в школярів повагу до природи, відповідальність за її становище. Людина не повинна керувати природою, оскільки ми залежні від неї. Лише глибоке усвідомлення ролі людини в природі може допомогти у розв'язанні екологічних проблем сьогодення.

Ще з дитинства кожен має розуміти, що людина – не володар природи, а лише її частка. Тільки тоді з дитини виросте дбайливий та мудрий господар.

Метою екологічних науково-дослідних робіт учнів повинне стати на-